

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

29 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Toma Nadejda
Judecători – Țurcan Anatolie, Alerguș Constantin, Timofti Vladimir și Boico Victor

judecând fără citarea părților recursurile ordinare declarate de avocatul Roșca Nicolae în numele inculpatului Bobeica Ivan și avocatul Răileanu Petru în numele inculpatei Burduja Natalia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017, în cauza penală privindu-i pe

Bobeica Ivan xxxxx, născut la xxxxx, originar din xxxxx, domiciliat în xxxxxx;

Burduja Natalia xxxxx, născută la xxxxx, originară și domiciliată xxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 28.09.2016 – 17.05.2017;

Instanța de apel: 23.06.2017 – 31.10.2017;

Instanța de recurs: 16.02.2018 – 29.05.2018.

Asupra recursurilor ordinare declarate, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 17 mai 2017, **Bobeica Ivan** a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.145 alin.(2) lit. a), e), i) Cod penal, la 17 (șaptesprezece) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Tot el, **Bobeica Ivan** a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.145 alin.(2) lit. a), e), i) Cod penal, la 18 (optsprezece) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În conformitate cu art.84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui **Bobeica Ivan** i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe termen de 19 (nouăsprezece) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Prin aceeași sentință, **Burduja Natalia** a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.145 alin.(2) lit. a), e), i) Cod penal, la 16 (șaisprezece) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip închis.

Tot, **Burduja Natalia** a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.145 alin.(2) lit. a), e), i) Cod penal, la 17 (șaptesprezece) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip închis.

În conformitate cu art.84 alin.(1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui **Burduja Natalia** i-a fost stabilită pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe termen de 18 (optsprezece) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip închis.

S-a dispus încasarea în mod solidar de la Bobeica Ivan și Burduja Natalia în beneficiul statutului cheltuielile de judecată pentru executarea expertizelor în sumă de 5 482 lei (cinci mii patru sute optzeci și doi) lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *în fapt*, a constatat că Bobeica Ivan, potrivit planului infracțional elaborat din timp de către concubina sa, Burduja Natalia, acționând în calitate de autor, în una din zilele lunii decembrie 2009, aflându-se la domiciliul situat în xxxxx, unde Burduja Natalia a născut, mediat după naștere, la indicația ultimei și în prezența acesteia, profitând de starea de neputință a nou-născutului, i-a aplicat lovituri cu palma peste capul acestuia, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.172 din 20.08.2016: „o fractură în regiunea osului parietal stâng cu trecere pe osul frontal”, urmare a căror fapte i-a provocat moartea. În continuarea acțiunilor infracționale, Bobeica Ivan, pentru a ascunde urmele infracțiunii săvârșite, a împachetat corpul neînsuflețit a nou-născutului într-o pungă din polietilenă și a îngropat-o în pământ în spatele casei.

Tot el, conform planului infracțional elaborat din timp de către concubina sa, Burduja Natalia, acționând în calitate de autor, pe timp de iarnă, noaptea, în perioada de timp cuprinsă între anii 2010-2011, aflându-se la domiciliul cet. Burduja Tatiana, situat în xxxxx, unde Burduja Natalia a născut, imediat după naștere, la indicația ultimei și în prezența acesteia, profitând de starea de neputință evidentă a nou născutului, prin înec în vasul cu apă folosită la naștere, i-a provocat moartea. În continuarea acțiunilor sale infracționale, Bobeica Ivan, pentru a ascunde urmele infracțiunii săvârșite, a împachetat corpul neînsuflețit a nou născutului într-o cutie din carton și l-a îngropat în pământ pe terenul împădurit, alăturat casei.

Inculpata Burduja Natalia, în calitate de organizator, conform planului infracțional, elaborat de către ea din timp, în una din zilele lunii decembrie 2009, aflându-se la domiciliul situat în xxxxx, unde a născut, imediat după naștere, nefiind în stare de tulburare fizică sau psihică cu diminuarea discernământului cauzată de naștere, fapt confirmat prin

raportul de expertiză psihiatrică nr.831 din 13.09.2016, prin intermediul concubinului său Bobeica Ivan, care a asistat la naștere, acționând ca autor, la indicația inculpatei și în prezența acesteia, profitând de starea de neputință evidentă a nou născutului, i-a aplicat lovituri cu palma peste capul acestuia, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.172 din 20.08.2016: „o fractură în regiunea osului parietal stâng cu trecere pe osul frontal”, urmare a căror fapte i-a provocat moartea.

Tot ea, conform planului infrațional elaborat din timp, acționând în calitate de organizator, pe timp de iarnă, noaptea, în perioada de timp cuprinsă între anii 2010-2011, aflându-se la domiciliul cet. Burduja Tatiana, situat în xxxxx, unde a născut și imediat după naștere, nefiind în stare de tulburare fizică sau psihică cu diminuarea discernământului cauzată de naștere, reieșind din raportul de expertiză psihiatrică nr.831 din 13.09.2016, prin intermediul concubinului său, Bobeica Ivan, care a asistat la naștere, acționând ca autor, la indicația inculpatei și în prezența acesteia, profitând de starea de neputință evidentă a nou-născutului, prin înec în vasul cu apă folosită la naștere, i-a provocat moartea.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, prima instanță a reținut că, în drept, faptele inculpaților Bobeica Ivan și Burduja Natalia întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art.145 alin.(2) lit. a), e) și i) și art.145 alin.(2) lit. a), e) și i) Cod penal, după indicii calificativi: omorul unei persoane săvârșit cu premeditare, cu bună știință asupra unui minor, profitând de starea de neputință evidentă a victimei, de două persoane.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței a fost atacată cu apeluri de către avocații Bolocan Ludmila și Răileanu Petru în numele inculpatei Burduja Natalia și avocatul Roșca Nicolae în numele inculpatului Bobeica Ivan.

3.1. Avocatul Răileanu Petru în apelul declarat a solicitat casarea sentinței primei instanțe, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia inculpata Burduja Natalia să fie achitată, din motivul că fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea apelului declarat, avocatul a invocat nulitatea ordonanței de punere sub învinuire a inculpatei Burduja Natalia din 26.09.2016, pe motiv că în partea descriptivă a acesteia nu este clar în baza cărui articol se învinuiește Burduja Natalia, în învinuirea săvârșirii a două episoade de omor sau a unuia.

Apelantul a menționat că învinuirea înaintată este neclară și abstractă contravine principiului legalității stipulat de art.7 Cod de procedură penală, și anume criteriilor de accesibilitate și previzibilitate. Prin învinuirea înaintată nu s-au stabilit circumstanțele ce au importanță pentru justa soluționare a cauzei și anume: data, ora și împrejurările în care au fost comise preținsele acțiuni criminale, deși, potrivit dispozițiilor art.281 alin.(2) Cod de procedură penală, ordonanța de punere sub învinuire inter alia trebuie să cuprindă formularea învinuirii cu indicarea datei, locului, mijloacelor și modului de săvârșire a

infrațiuni. O învinuire abstractă creează persoanei puse sub învinuire, obstacole în pregătirea unei eficiente apărări, ceea ce vine în contradicție cu art. 6 a Convenției.

În continuare, apărătorului a indicat că potrivit rapoartelor de expertiză medico-legală nr.172, 179, se constată că: *„oasele prezentate spre examinare sunt de origine umană, aparțin unui singur schelet și pot corespunde vârstei nou născutului. Ce ține de determinarea sexului după oseminte este imposibil, totodată și este imposibil de determinat vechimea deceselor, însă aflarea în sol a osemintelor în ambele cazuri se indică aproximativ 5 (cinci) ani.”*

Prin urmare, în concluziile rapoartelor de expertiză nu sunt indicate cauza morții pruncilor și nici faptul că pruncii s-au născut vii.

Cu referire la cel de-al doilea capăt de acuzare, invocat în actul de învinuire, cu privire la omorârea pruncului prin înec în vasul cu apă, acțiune care s-ar fi petrecut în perioada de timp cuprinsă între anii 2010-2011, avocatul a punctat că și în acest caz inculpata Burduja Natalia nu se face vinovată de moartea pruncului, care de altfel s-a născut mort.

Apărarea a considerat că ambele capete de acuzare sunt nefondate, bazate pe probe indirecte, și neclare. Învinuire ce nu a fost probată și susținută prin probe pertinente, concludente, veridice și complexe, care ar da dreptul instanței de apel să adopte o hotărâre legală și întemeiată. Nevinovăția inculpatei Burduja Natalia se mai demonstrează prin următoarele mijloace de probă și anume, declarațiile martorului Burduja Alexandru, Burduja Virginia și ale martorului David Alexandru, care în calitate de primar al s. Floreni r-nul Anenii Noi a declarat că pe inculpați îi cunoaște ca fiind consăteni cumsecade, careva plângeri sau informații privind moartea pruncilor nu a auzit. Copii inculpaților erau îngrijiți, cei doi nu se ceartă și nu a avut careva probleme din partea lor.

3.2. Avocatul Bolocan Ludmila în apelul declarat în numele inculpatei Burduja Natalia, a solicitat casarea integrală a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, de achitare, pe motiv că inculpata nu a săvârșit infrațiunile ce i se incriminează.

În motivarea solicitărilor înaintate, apelantul a indicat că prima instanță nu a analizat sub toate aspectele de fapt și de drept probele prezentate și le-a dat o apreciere incorectă, astfel ajungând la concluzia că Burduja Natalia este vinovată, incriminând-i două episoade de săvârșirea infracțiunii de omor. Probele administrate în cadrul urmăririi penale, precum și cele din ședințele de judecată, inclusiv versiunea inculpatei Burduja Natalia, precum că ea nu a comis infracțiunile ce i se incriminează urmau a fi verificate în strictă conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, unde fiecare probă urmează a fi apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Totodată, avocatul a menționat că, la pronunțarea sentinței, prima instanță nu a ținut cont de toate prevederile legale și a apreciat unilateral probele administrate, dând prioritate probelor aduse de acuzare.

3.3. Avocatul Roșca Nicolae în numele inculpatului Bobeica Ivan a solicitat casarea sentinței primei instanțe, pronunțarea unei hotărâri noi, potrivit căreia inculpatul Bobeica Ivan, să fie achitat.

Apelantul a menționat că principalul martor al acușării și anume Burduja Tatiana a dat declarații, vădit mincinoase, neveridice admițând contradicții în propriile declarații date în ședințele de judecată, aceste declarații fiind combătute prin alte declarații ale inculpaților, martorilor Guștiuc Igor, Burduja Alexandru, Burduja Virginia.

Totodată, a considerat că învinuirea înaintată pe ambele capete de acușare este nefondată, bazată pe probe indirecte, și neclare, învinuire ce nu a fost probată și susținută prin probe pertinente, concludente, veridice și complexe, care ar da dreptul instanței de judecată să emită o hotărâre legală și întemeiată. La baza nevinovăției inculpatului Bobeica Ivan apărarea a pus declarațiile martorului Burduja Alexandru, Burduja Virginia și ale martorului David Alexandru.

Apelantul a considerat că acușarea, nu a adus suficiente probe în susținerea învinuirii și a prezentat instanței o listă de martori care au depus declarații mincinoase, indirecte, auzite din alte vorbe și contradictorii între ele, care urmează a fi apreciate critic de către completul de judecată care examinează prezenta cauză penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017, apelurile declarate au fost admise, sentința a fost casată și pronunțată o nouă hotărâre, după cum urmează:

Bobeica Ivan a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.145 alin.(2) lit. a) și e) Cod penal (pe episodul din decembrie 2009) stabilindu-i pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 16 ani.

Bobeica Ivan a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.145 alin.(2) lit. a) și e) Cod penal (pe episodul din perioada anilor 2010-2011) stabilindu-i pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 17 ani;

Conform art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumularea parțială a pedepselor numite, lui Bobeica Ivan i s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 18 (optsprezece) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Burduja Natalia a fost recunoscută vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin.(3) - 145 alin.(2) lit. a) și e) Cod penal (pe episodul din decembrie 2009), fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 15 ani și 6 luni.

Burduja Natalia a fost recunoscută vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin.(3) - 145 alin.(2) lit. a) și e) Cod penal (pe episodul din perioada anilor 2010-2011) fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 16 ani.

Conform art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumularea parțială a pedepselor numite, i s-a stabilit lui Burduja Natalia pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 17 (șaptesprezece) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip închis.

5. În partea descriptivă a deciziei adoptate, instanța de apel a reținut că examinând sentința contestată prin prisma motivelor invocate în apel, audiind părțile, cercetând materialele cauzei penale, a considerat necesar de a admite apelurile declarate, cu casarea sentinței primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri.

Astfel, reieșind din sistema de probe analizată și apreciată prin prisma prevederilor art.101 Cod procedură penală, instanța de apel a considerat că vina inculpaților în comiterea infracțiunilor imputate, a fost dovedită pe deplin, iar *acțiunile lui Bobeica Ivan* pe episodul din decembrie 2009 și pe episodul din perioada anilor 2010-2011 se încadrează în baza *art.145 alin.(2) lit. a) și e) Cod penal*, adică omorul unei persoane săvârșit cu premeditare, cu bună știință asupra unui minor și *acțiunile inculpatei Burduja Natalia* pe episodul din decembrie 2009 și pe episodul din perioada anilor 2010-2011 se încadrează în baza *art.art.42 alin.(3) - 145 alin.(2) lit. a) și e) Cod penal*, după indicii calificativi - organizator la omorul unei persoane săvârșit cu premeditare, cu bună știință asupra unui minor.

Instanța de apel a considerat nefondată poziția apelanților referitor la oportunitatea achitării inculpaților Burduja Natalia și Bobeica Ivan, întrucât, pe parcursul cercetării judecătorești s-a stabilit cert că inculpata Burduja Natalia, acționând în calitate de organizator, conform planului infracțional, elaborat de către ea din timp, în una din zilele lunii decembrie 2009, aflându-se la domiciliul situat în mun. Chișinău or. Sângera str. S. Lazo 2, unde a născut, imediat după naștere, conform raportului de expertiză psihiatrică nr.831 din 13.09.2016, nefiind în stare de tulburare fizică sau psihică cu diminuarea discernământului cauzată de naștere, prin intermediul concubinului său Bobeica Ivan, care a asistat la naștere și care a acționat ca autor, la indicația și în prezența inculpatei, i-a aplicat lovituri cu palma peste cap nou-născutului, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.172 din 20.08.2016: „*o fractură în regiunea osului parietal stâng cu trecere pe osul frontal*”, urmare a căror fapte a survenit moartea.

Tot, Burduja Natalia, conform planului infracțional elaborat din timp, acționând în calitate de organizator, pe timp de iarnă, noaptea, în perioada de timp cuprinsă între anii 2010-2011, aflându-se la domiciliul său, situat în mun. Chișinău or. Sângera str. Suveranității 1A, unde a născut și imediat după naștere, reieșind din raportul de expertiză psihiatrică nr.831 din 13.09.2016, nefiind în stare de tulburare fizică sau psihică cu diminuarea discernământului cauzată de naștere, prin intermediul concubinului său, Bobeica Ivan, care a asistat la naștere și care a acționat ca autor, la indicația și în prezența inculpatei, prin înec în vasul cu apă folosită la naștere, i-a provocat moartea nou-născutului.

Astfel, instanța de apel a constatat că Burduja Natalia și Bobeica Ivan au avut o intenție directă față de omorul victimelor, conștientizau că prin lovirea cu palma peste capul copilului nou-născut și scufundarea în vasul cu apă, vor provoca decesul.

În speța dată, instanța de apel a considerat că relevante sunt explicațiile Hotărârii Plenului CSJ „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile

săvârșite prin omor” nr.11 din 24.12.2012, potrivit cărora săvârșirea omorului de două sau mai multe persoane presupune trei ipoteze alternative: 1) săvârșirea omorului de doi sau mai mulți coautori; 2) săvârșirea omorului de către o persoană, care întrunește semnele subiectului infracțiunii, în comun cu una sau mai multe persoane, care nu întrunesc aceste semne (de exemplu, nu au atins vârsta răspunderii penale, sunt iresponsabile etc); 3) săvârșirea omorului de către o persoană, care întrunește semnele subiectului infracțiunii, prin intermediul unei persoane, care nu întrunește aceste semne (de exemplu, nu a atins vârsta răspunderii penale, este iresponsabilă etc).

Așadar, instanța de apel a menționat că omorul se consideră săvârșit de două sau mai multe persoane atât în cazul în care la comiterea faptei au participat în comun doi sau mai mulți coautori, în lipsa unei înțelegeri prealabile între ei, cât și în cazul în care la comiterea faptei au luat parte doi sau mai mulți coautori care s-au înțeles în prealabil despre săvârșirea în comun a omorului. Înțelegerea prealabilă referitoare la săvârșirea omorului poate îmbrăca următoarele forme: 1) verbală, atunci când acordul se încheie prin viu grai; 2) nonverbală, presupunând fie consemnarea acordului în scris, fie confirmarea încheierii acestuia pe calea unor acțiuni concludente (privirea aprobatoare, semnul confirmativ cu capul, mișcarea aprobativă a mâinii etc). Nu este exclusă îmbinarea celor două forme. La fel, nu se exclude (mai cu seamă, în situația în care înțelegerea prealabilă adoptă o formă verbală sau scrisă) ca înțelegerea prealabilă să aibă fie un caracter direct (adică să fie încheiată nemijlocit între făptuitori), fie un caracter indirect (adică să presupună prezența unor mijlocitori).

Lipsa sau prezența înțelegerii prealabile dintre făptuitori nu poate influența calificarea celor săvârșite în baza art.145 alin.(2) lit. i) Cod penal, dar poate fi luată în considerație la individualizarea pedepsei.

Noțiunea „*de două sau mai multe persoane*”, în sensul consemnat la art.145 alin.(2) lit. i) Cod penal, presupune pluralitatea de făptuitori. Iar acești făptuitori trebuie să aibă calitatea de autori mijlociți (imediati) sau de autori nemijlociți (imediati) ai infracțiunii. Un singur autor al infracțiunii, alături de o persoană care numai contribuie la săvârșirea infracțiunii în calitate de organizator, instigator sau complice, nu este suficient pentru a opera circumstanța agravantă prevăzută la art.145 alin.(2) lit. i) Cod penal.

În cazul infracțiunii prevăzute la art. 145 alin.(2) lit. i) Cod penal, făptuitorii pot realiza simultan și integral latura obiectivă a infracțiunii de omor. Dar, la fel de posibil este ca făptuitorii să o realizeze succesiv și parțial (de exemplu, unul dintre făptuitori omoară prima victimă, iar al doilea făptuitor omoară cea de-a doua victimă; împreună, cei doi făptuitori săvârșesc omorul asupra a două persoane). Important este ca acești făptuitori să ia parte la săvârșirea, chiar și parțială, a infracțiunii de omor.

Ținând cont de practica judiciară și anume de pct.5.8 al Hotărârii Plenului CSJ „*Cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor*”, instanța de apel a conchis că în cazul dat urmează a fi exclusă agravanta „de două

persoane”, or în cazul dat nu există coautorat, deoarece Burduja Natalia, a acționat în calitate de organizator, iar Bobeica Ivan, a acționat ca autor.

Potrivit pct.5.4.3 al Hotărârii Plenului CSJ „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor” nr.11 din 24.12.2012, ipoteza de omor săvârșit profitând de starea de neputință cunoscută sau evidentă a victimei, care se datorează vârstei înaintate, bolii, handicapului fizic sau psihic ori altui factor presupune îndeplinirea cumulativă în principal a două condiții: 1) victima să se afle într-o stare de neputință și 2) făptuitorul să profite de această stare pentru a omorî victima.

În continuare, instanța de apel a menționat că argumentele apărătorului Roșca Nicolae, precum că în raportul de expertiză medico-legală nr.172 din 20.08.2016, nu s-au formulat cert concluzia despre cauza decesului și nici faptul că s-au născut vii, sunt nefondate.

Astfel, reieșind din concluziile raportului de expertiză medico-legală nr.172 din 20.08.2016 (f.d.209-210 vol. I) coroborându-le cu declarațiile martorilor, instanța de apel a ajuns la concluzia că s-a dovedit faptul că anume inculpatul Bobeica Ivan a aplicat lovituri peste capul copilului nou născut, prin ce i-a provocat fracturile indicate în raport, cu intenția de a-l omorî, după care și a urmat decesul victimei.

Totodată, instanța de apel a considerat nefondată referirea avocatului Roșca Nicolae, la informația Organizației Mondiale a Sănătății, despre faptul că *„nașterea prematură poate cauza serioase probleme de sănătate sau chiar să fie fatală pentru nou născuți în particular dacă se pot foarte devreme”*.

În baza rapoartelor de expertiză medico-legală anexate la materialele dosarului, s-a concluzionat cert că, la pruncul nou-născut au fost depistate fracturile în regiunea capului, care nu puteau fi apărute de la sine, ci doar în urma acțiunii unor lovituri intenționate cu un obiect contondent dur.

De asemenea, potrivit declarațiilor expertului Zuza Ivan, ultimul în prima instanță a declarat că, pe craniul nou-născutului a depistat fractura liniară, care a fost cauzată de un corp contondent dur, cu o suprafață de factură liniară, a mai menționat că, practic la naștere fracturi a oaselor nu se întâlnesc, este foarte puțin probabil ca în timpul nașterii să se cauzeze asemenea leziuni, iar alte leziuni nu au fost depistate, doar factura la craniu. Totodată, este puțin probabil că această fractură să fie de la călcat dacă a fost îngropat la o adâncime de 30 cm. Se exclude practic ca la naștere să se atingă oasele.

Prin urmare, instanța de apel a apreciat ca neîntemeiate argumentele avocatului Roșca Nicolae precum că, în cadrul audierii în instanța de judecată medicul legist Zuza Ivan a menționat că, oasele nu pot fi traulate în așa mod, oasele craniului sunt foarte moi (cartilaginoase), încât în cazul aplicării unei pălituri cu palma mâinii peste capul pruncului, am avea o plagă (afundată) și nu o fractură directă a craniului, așa cum se menționează în raportul de expertiză medico-legală nr.172, or, s-a reținut că, nu se pune în discuție intensitatea loviturii aplicate, aceasta fiind imposibil de stabilit, iar aplicarea acesteia s-a

dovedit a fi cu certitudine ca rezultat ce i-a provocat pruncului nou-născut fractură liniară în regiunea osului parietal stâng cu trecere pe osul frontal.

Astfel, în urma cercetării tuturor probelor în ansamblu acumulate la dosarul penal, pe marginea primului episod, s-a constatat incontestabil că, în momentul nașterii copilului erau prezenți doar Bobeica Ivan și Burduja Natalia, ultima fiind în procesul de naștere, iar conform expertizei medico-legale nr.172 și declarațiilor expertului, această fractură nu putea fi provocată în urma căderii pe pământ sau în momentul îngropării copilului, loviturile care au provocat fractura în regiunea capului pruncului a putut aplica doar inculpatul Bobeica Ivan.

Prin urmare, s-a dovedit pe deplin comiterea acțiunii infracționale de omor intenționat de către Bobeica Ivan al copilului nou-născut.

Totodată, declarațiile lui Bobeica Ivan precum că, el nu a omorât copilul nou-născut, ci l-a găsit mort lângă Burduja Natalia când s-a întors acasă, se combat cu declarațiile martorilor Verdeș Nicolae și Goncariuc Mihail, care au confirmat că Bobeica Ivan le-a povestit despre faptul cum a omorât copilul și le-a arătat locul unde l-a îngropat.

Afirmațiile că aceste declarații se contrazic cu cele date de inculpatul Bobeica Ivan, sunt declarative și nu pot fi puse la baza sentinței de achitare a acestuia.

De asemenea, s-a apreciat ca fiind neîntemeiate și declarative argumentele apelantului, precum că declarațiile martorilor Verdeș Nicolae și Goncariuc Mihail sunt nefondate, nepertinente, neconcludente, fiind indirecte, spuse din cuvintele altor participanți la proces, ce duce la o descriere incorectă a circumstanțelor cauzei.

Cu referire la episodul din perioada anilor 2010-2011, instanța de apel a considerat că în cadrul examinării cauze penale, a fost stabilit un ansamblu de probe directe, concludente și pertinente, prin care s-a dovedit incontestabil vinovăția inculpatului Bobeica Ivan în săvârșirea faptei de omor cu premeditare, cu bună știință asupra unui minor.

Astfel, instanța de apel a considerat ca fiind nefondate argumentele apărătorului Roșca Nicolae în numele inculpatului Bobeica Ivan, precum că raportul de expertiză medico-legală nr.179 din 09.09.2016 nu se conține clar concluzia despre cauza decesului și nici dacă pruncii s-au născut vii. S-a reiterat că, prin prisma art.art.101, 389 alin.(1) Cod de procedură penală, vinovăția inculpaților s-a stabilit în raport cu ansamblul de probe cercetate în ședința de judecată, fiind analizate în coroborare și apreciate de către instanța de judecată.

Prin urmare, instanța de apel a considerat că în cadrul examinării prezentei cauze penale pe marginea primului episod a fost stabilit un ansamblu de probe directe, concludente, pertinente ce au dovedit incontestabil vinovăția inculpaților în săvârșirea faptei de omor cu premeditare, cu bună știință asupra unui minor, profitând de starea de neputință evidentă a victimei și de două persoane. Privitor la episodul din perioada anilor 2010-2011, instanța de apel a ajuns la concluzia că, la fel, s-a dovedit pe deplin că,

acțiunile infracționale ale inculpatei Burduja Natalia, se încadrează în baza art.145 alin.(2) lit. a), e) Cod penal.

Verificând sub toate aspectele, complet și obiectiv probele administrate în cauza penală pe marginea episodului dat, prin analiza profundă a acestora și coroborarea lor cu alte probe, apreciindu-le în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității fiecărei probe, instanța de apel a ajuns la concluzia că inculpata este vinovată în comiterea infracțiunii incriminate.

Instanța de apel a considerat că sunt neîntemeiate argumentele apelanților în interesele inculpatei Burduja Natalia, precum că copiii s-au născut morți, ca fiind prematuri. Faptul că omorul copiilor a fost provocat din cauza unor tulburări fizice și psihice ai inculpatei rezultate de procesul de naștere este combătut prin raportului de expertiză psihiatrică-legală ambulatorie nr.831a-2016 din 13.09.2016, prin care s-a concluzionat că Burduja Natalia de careva maladiei psihice cronice nu suferă, este fără dereglări psihice.

Raportul de expertiză psihiatrică-legală fiind valabil, complet și detaliat, cu informații relevante, fiind corect efectuat, conținutul acestuia neavând contradicții și careva îndoieli sau încălcări de ordin procesual.

Instanța de apel a reținut că, după ce i-a fost adus la cunoștință inculpatei Burduja Natalia raportul de expertiză psihiatrică la data de 26.09.2016 (f.d.227 vol. I), aceasta și-a exprimat dezacordul cu rezultatele acestui raport și a solicitat dispunerea efectuării unei expertize repetate, pe motiv că la naștere ea s-a simțit rău. Prin ordonanța procurorului din 26.09.2016 s-a respins cererea lui Burduja Natalia (f.d.228 vol. I).

Cu referire la dezacordul apelantului Răilenau Petru și declararea nulității ordonanței de punere sub învinuire a inculpatei Burduja Natalia din 26.09.2016 (f.d.223 vol. I) instanța de apel a reiterat faptul că potrivit procesului-verbal din 26 septembrie 2016 (f.d.241 vol. I), de prezentare învinuitului și apărătorului său a materialelor de urmărire penală, după luarea cunoștinței de materialele urmăririi penale, apărătorul Bolocan Ludmila în interesele învinuitei Burduja Natalia a avut obiecții referitor la efectuarea urmăririi penale, considerând că probele anexate la dosar nu demonstrează vina învinuitei Burduja Natalia în comiterea infracțiunilor de omor și a solicitat clasarea cauzei penale în privința învinuitei Burduja Natalia (f.d.241-verso vol. I), iar prin ordonanța procurorului în Procuratura mun. Chișinău din 26 septembrie 2016 (f.d.242, vol. I), a fost respinsă cererea apărătorului Bolocan Ludmila în interesele învinuitei Burduja Natalia.

Prin urmare, este neîntemeiată afirmația apărătorului Răileanu Petru despre nerespectarea prevederilor art.281 alin.(2) Cod de procedură penală, deoarece avocatul și inculpatul au avut anumite obiecții referitor la efectuarea urmăririi penale și aceste obiecții nu au fost acceptate. Astfel, instanța de apel, în baza art.251 Cod de procedură penală, a constatat că apelantul nu are temeii și suport legal pentru a invoca nulitatea anumitor acțiuni de urmărire penală cum ar fi: declararea nulității ordonanței de punere sub învinuire

a inculpatei Burduja Natalia din 26.09.2016 și declararea nulității tuturor celorlalte acte procedurale de la urmărirea penală.

Cu referire la pedeapsa stabilită inculpaților Bobeica Ivan și Burduja Natalia, instanța de apel a indicat că a ținut cont de prevederile art.75 Cod penal, care stipulează criteriile individualizării pedepsei.

Astfel, instanța de apel cu aplicarea prevederile art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumularea parțială a pedepselor numite, a stabilit inculpatului Bobeica Ivan pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 18 (optsprezece) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, iar inculpatei Burduja Natalia i s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 17 (șaptesprezece) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip închis.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței, avocatul Roșca Nicolae în numele inculpatului Bobeica Ivan și avocatul Răileanu Petru în numele inculpatei Burduja Natalia, au atacat-o cu recursuri ordinare.

6.1. Avocatul Roșca Nicolae în apelul declarat numele inculpatului Bobeica Ivan solicită casarea deciziei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a acestuia.

În motivarea recursului, avocatul invocă instanța de apel examinând materialele cauzei penale, a ajuns la concluzia că instanța de fond la pronunțarea sentinței, eronat a apreciat probele, fără a ține seama de cerințele art. 101 Cod de procedură penală, însă instanța a încălcat aceste prevederi ale art. 101 Cod de procedură penală și nu a examinat fondul cauzei, nu a audiat suplimentar martorii acuzării, în așa mod încât să înlăture acele neconcordanțe și declarațiile neconcludente care au apărut după audierea acestora în instanța de fond. Aceasta s-a axat mai mult pe declarațiile martorilor acuzării făcute în instanța de fond, declarații care vin în contradicții unele cu altele.

Astfel, recurentul consideră că decizia instanței de apel este neîntemeiată și din alte motive și anume pentru faptul că, nu au fost stabilite și nici apreciate toate probele și motivele invocate în cererile de apel, fapt ce a dus la admiterea unei erori grave de fapt și de drept, care a afectat soluția instanței.

Deși, instanța de apel a casat hotărârea primei instanțe și examinând cauza potrivit modului prevăzut pentru prima instanță, urma să emită o decizie de achitare, instanța de apel, fără a administra probe noi și fără a le cerceta suplimentar pe cele puse la baza sentinței de condamnare, în mod abuziv și eronat a apreciat atât probele acuzării, cât și probele apărării, pronunțând o decizie vădit neîntemeiată și ilegală.

Recurentul, mai indică că învinuirea adusă și prezentată instanțelor de fond și apel de către acuzatorii de stat nu a fost probată și susținută cu probe pertinente și concludente, care ar îndreptăți pedeapsa aplicată în raport cu acțiunile inculpatului Bobeica Ivan.

În continuare, recurentul remarcă că declarațiile inculpatului și a martorilor apărării depuse în cadrul ședințelor de judecată în prima instanță, combat probele acuzării prezentate în susținerea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Apărătorul indică că declarațiile inculpatului nu au fost combătute de nici un martor audiat în instanța de judecată, cu excepția martorilor Verdeș Nicolae și Goncariuc Mihail care sunt socru și ginere și care au declarat că fiind în ospeție la inculpați, inculpatul Bobeica Ivan ieșind afară la fumat și veceu, le-a arătat locul unde a fost îngropat pruncul nou născut, lângă un măcieș și tot aceștia au menționat că inculpatul Bobeica Ivan, le-a povestit cum a ucis acest copil. Menționează recurentul că aceste declarații ale martorului Bobeica Ivan imediat după naștere, au fost negate de către ultimul și combătute prin declarațiile și probele din dosar.

Drept urmare, apărarea consideră aceste probe ale martorilor sus vizați ca fiind nefondate, declarații nepertinente, neconcludente, totodată fiind declarații indirecte, deoarece aceștia nu au fost martori oculari la săvârșirea faptelor descrise, dar au declarat niște circumstanțe presupuse, fapt ce duce la o descriere incompletă și incorectă a circumstanțelor cauzei, astfel solicitând instanței de recurs a le da o apreciere critică.

Cu referire la cel de-al doilea capăt de acuzare, invocat în actul de învinuire, cu privire la uciderea pruncului prin înec în vasul cu apă, acțiune care s-ar fi petrecut în perioada de timp cuprinsă între anii 2010-2011, la domiciliul inculpatei Burduja Tatiana, situat în xxxxx, recurentul menționează că și în acest caz vinovăția inculpatului Bobeica Ivan în comiterea uciderii pruncului nu s-a dovedit, deoarece acest copil s-ar fi născut mort.

În acest sens, recurentul mai indică că declarațiile martorului Burduja Tatiana au fost combătute prin declarațiile martorului Guștiuc Igor, care a menționat că copilul s-a născut mort, declarații spuse din cuvintele soției sale Burduja Tatiana, totodată a mai declarat că dacă pruncul s-ar fi născut viu, așa cum menționează martorul Burduja Tatiana soția acestuia, atunci el ar fi auzit vocea copilului nou născut.

Astfel, principalul martor al acuzării, și anume Burduja Tatiana a dat declarații vădit mincinoase și neveridice, admitând contradicții în propriile declarații date în ședințele de judecată, declarații care au fost combătute prin alte declarații ale inculpaților, martorului Guștiuc Igor, Burduja Alexandru și Burduja Virginia.

Recurentul consideră că ambele capete de acuzare sunt nefondate, bazate pe probe indirecte și neclare, învinuire ce nu a fost probată și susținută prin probe pertinente, concludente, veridice și complexe, care ar da dreptul instanței de judecată să emită o hotărâre legală și întemeiată. Totodată, apărătorul susține că nevinovăția inculpatului Bobeica Ivan se demonstrează prin declarațiile martorilor Burduja Alexandru, Burduja Virginia și David Alexandru.

Prin urmare, recurentul consideră că acuzarea, nu a adus suficiente probe în susținerea învinuirii, și a prezentat instanței o listă de martori care au depus declarații mincinoase, indirecte, bazate pe presupuneri, fiind contradictorii între ele, care urmează a fi apreciate critic de către completul de judecată care examinează prezenta cauză penală.

În drept, recurentul își întemeiază cererea de recurs pe prevederile art.427 alin.(1) pct.6) și 8) Cod de procedură penală.

6.2. Avocatul Răileanu Petru în numele inculpatei Burduja Natalia solicită casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia inculpata să fie achitată, din motiv că fapta acesteia nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea recursului, avocatul susține că prima instanță neîntemeiat a condamnat-o pe Burduja Natalia în comiterea infracțiunii prevăzute de art.145 alin.(2) lit. a), e), i) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 16 ani, în comiterea infracțiunii prevăzute de art.145 alin.(2) lit. a), e), i) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 17 ani și în conformitate cu art.84 alin.(1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, stabilindu-i lui Burduja Natalia pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe termen de 18 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip închis.

De către instanța de apel pedeapsa a fost modificată iar Burduja Natalia a fost recunoscută vinovată în baza: art.art.42 alin.(3) - 145 alin.(2) lit. a) și e) Cod penal (pe episodul din decembrie 2009), fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 15 ani și 6 luni; în baza art.art.42 alin.(3) - 145 alin.(2) lit. a) și e) Cod penal (pe episodul din perioada anilor 2010-2011), fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 16 ani. Conform art.84 alin.(1) Cod penal, prin cumularea parțială a pedepselor, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni, lui Burduja Natalia, sub formă de închisoare pe un termen de 17 ani, cu executarea pedepsei în penitenciare pentru femei de tip închis.

În acest sens, avocatul consideră că atât prima instanță, cât și instanța de apel au încălcat dreptul la apărare a inculpatei Burduja Natalia, adică au condamnat-o pe 2 episoade de omor, astfel depășind limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Recurentul consideră că ordonanța de punere sub învinuire a inculpatei Burduja Natalia este neclară și contravine principiul legalității stipulat în art.7 Cod de procedură penală și anume criteriilor de accesibilitate și previzibilitate.

Deci, din conținutul ordonanței de punere sub învinuire a inculpatei Burduja Natalia nu este clar de ce este învinuită aceasta, de săvârșirea unui singur episod de omor sau a două episoade, aceasta fiind învinuită de săvârșirea infracțiunii prevăzută la art.145 alin.(2) lit. a), e) și i) Cod penal, și anume omorul intenționat, adică omorul unei persoane săvârșit cu premeditare, cu bună știință asupra unui minor, profitând de starea de neputință evidentă a victimei, de două persoane.

În continuarea, recurentul menționează că obiectul material al infracțiunii de omor intenționat, îl formează corpul persoanei, viața unei persoane nu poate exista decât în corpul unei persoane. Între obiectul juridic și obiectul material al acestei infracțiuni există o unitate organică. Pentru existența obiectului material al infracțiunii în cauză trebuiau să fie îndeplinite două condiții: fapta subiectului să se îndrepte contra unui om viu și aceasta să nu fie persoana făptuitorului.

Drept urmare, la alin.(1) art.145 Cod penal, nu sunt descrise semnele concrete ale laturii obiective a infracțiunii sus menționate, însă pentru existența laturii obiective a

infracțiunii de omor, este necesar de a fi întrunite cumulativ trei condiții: 1) să existe fapta prejudiciabilă, care constă din acțiunea sau inacțiunea de lipsire ilegală de viață a unei alte persoane; 2) existența urmărilor prejudiciabile, și anume - moartea cerebrală a victimei; 3) existența legăturii cauzale dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Legătura de cauzalitate dintre acțiunea sau inacțiunea făptuitorului și urmările prejudiciabile sub formă de moarte a victimei trebuie să fie stabilită cu atenție în fiecare caz în parte. De fapt, în toate cazurile care au ca obiect o infracțiune de omor se efectuează o expertiză medico-legală, care are ca scop tocmai stabilirea cauzelor decesului. Chiar și în aceste condiții, stabilirea în mod concret a legăturii de cauzalitate este în multe cazuri o sarcină extrem de dificilă.

Din punct de vedere al laturii subiective, infracțiunea prevăzută la art.145 Cod penal este săvârșită cu intenție directă sau indirectă. Concluzia privind conținutul intenției rezultă din materialitatea faptei, adică din examinarea tuturor semnelor laturii obiective, precum și din studierea caracterului relațiilor dintre făptuitor și victimă. Latura subiectivă a infracțiunii de omor intenționat mai este caracterizată de motiv și scop. În cazul infracțiunii prevăzute la art.145 alin.(1) Cod penal, acestea pot fi de orice fel, cu excepția celor specificate la alin.(2) art.145 Cod penal.

Motivul și scopul infracțiunii de omor intenționat, chiar și atunci când nu sunt semne obligatorii ale laturii subiective, necesită a fi stabilite în fiecare caz aparte, deoarece influențează pericolozitatea socială a faptei și a făptuitorului și implicit, individualizarea pedepsei.

În cazul omorului săvârșit cu premeditare (art.145 alin.(2) lit. a) Cod penal), pentru aplicarea răspunderii penale, este necesară îndeplinirea cumulativă a următoarelor trei condiții: 1) trecerea unui interval de timp din momentul luării hotărârii de a săvârși omorul și până la momentul executării hotărârii; 2) în acest interval de timp făptuitorul trebuie să mediteze, să-și concentreze forțele sale psihice în vederea asigurării reușitei acțiunii sale; 3) în acest interval de timp făptuitorul trebuie să treacă la săvârșirea unor acte de pregătire de natură să întărească hotărârea luată și să sigure realizarea ei.

Cu referire la agravanta omorului săvârșit cu bună știință asupra unui minor sau profitând de starea de neputință evidentă a victimei (art.145 alin.(2) lit. e) Cod penal), pentru aplicarea răspunderii penale este necesar de menționat următoarele trăsături: 1) ca fapta prejudiciabilă să nu se refere la conduita victimei, nici la statutul social al acesteia; 2) nu pot determina atenuarea tratamentului sancționator al făptuitorului, deoarece nu presupune acțiuni ilegale sau imorale ale victimei care să provoace săvârșirea infracțiunii; 3) determină agravarea răspunderii penale a făptuitorului, acesta deoarece atestă precaritatea victimei în raport cu făptuitorul, precaritatea având cauze psihofiziologice sau de morbiditate (cum ar fi graviditatea și starea de neputință), ori biocronologice (cum ar fi vârsta).

În cazul agravantei omorului săvârșit de două sau mai multe persoane (art.145 alin.(2) lit. i) Cod penal), trebuie menționată pluralitatea de făptuitori care acționează în comun la

comiterii faptelor care contravin ordinii de drept, însă săvârșirea infracțiunii de omor de două sau mai multe persoane trebuie deosebită și de simpla prezență fizică a unei persoane alături de făptuitor, la locul și în momentul săvârșirii de către acesta a omorului. O asemenea prezență nu corespunde ipotezei specificate la art.145 alin.(2) lit. i) Cod penal, dar ar putea constitui complicitate la infracțiunea de omor sub formă de sprijin moral acordat autorului infracțiunii.

Întrucât prezența sau lipsa circumstanțelor agravante specificate la art.145 alin.(2) lit. i) Cod penal, influențează asupra agravării sau neagravării răspunderii pentru infracțiunea de omor, devine deosebit de importantă stabilirea cu exactitate a esenței juridice a noțiunii „săvârșirea infracțiunii de omor de către două sau mai multe persoane”.

Recurentul mai menționează că potrivit rapoartelor de expertiză medico-legală nr.172, 179, se observă că în ambele cazuri, în concluziile experților se conchide că: oasele prezentate spre examinare sunt de origine umană, aparțin unui singur schelet și pot corespunde vârstei nou născutului. Ce ține de determinarea sexului după oseminte este imposibil, totodată, este imposibil de determinat vechimea deceselor, însă aflarea în sol a osemintelor în ambele cazuri se indică aproximativ 5 ani. Prin urmare în rapoarte nu sunt indicate cauza morții și faptul că pruncii s-au născut vii.

Cu referire la raportul de expertiză nr.172, efectuat asupra osemintelor extrase din sol din spatele casei de pe xxxxx, expertul a concluzionat că: osemintele prezentate au aparținut unui nou născut, de circa 28 săptămâni, totodată pe craniul nou-născutului s-a depistat o fractură liniară în regiunea osului parietal stâng, cu trecere pe osul frontal. Această fractură a putut fi cauzată în urma acțiunii unui corp contondent cu suprafața de impact limitată, liniară.

Prin urmare, potrivit informației Organizației Mondiale a Sănătății „nașterea prematură este aceea care survine înainte de 37 de săptămâni de gestație. Deseori este folosit și termenul alternativ „pre maturitate”. Se cunosc diferite niveluri ale nașterii premature - conform OMS, copilul născut înainte de 28 de săptămâni este considerat „prematur extrem”, după 28 de săptămâni, dar înainte de 32 de săptămâni este „prematur sever”, și după 32 de săptămâni, dar înainte de 37 de săptămâni este „prematur tardiv”.

De asemenea, potrivit informației oferite de CIDSR (Centrul de Instruire în Domeniul Sănătății Reproductive) „nașterea prematură poate cauza serioase probleme de sănătate sau chiar să fie fatală pentru nou-născut, în particular dacă se produce foarte devreme. În general, cu cât mai matur este fătul, cu atât mai multe șanse are de supraviețuire și să fie sănătos.”

Astfel, recurentul conchide că reieșind din informațiile menționate mai sus și din conținutul raportului de expertiză, rezultă că pruncul născut de către inculpata Burduja Natalia și îngropat în xxxxx, în spatele casei, asupra căruia aplanează învinuirea că ar fi fost omorât prin aplicarea loviturilor cu palma peste cap, posibil a fost născut mort, deoarece a fost născut prematur la aproximativ 28 de săptămâni, în condiții de casă, și mai mult, nefiind la evidența medicului de familie pe perioada sarcinii. Ce ține de fractura

depistată în regiunea osului parietal stâng cu trecere pe osul frontal, la pruncul menționat mai sus, în baza raportului de expertiză nr.172 din 20.08.2016, recurentul menționează că, această fractură nu a fost dovedită cu probe pertinente și concludente, ca fiind rezultatul acțiunilor intenționate ale inculpatei Burduja Natalia și consideră că poate fi cauzată după deces, în timpul îngropării sau exhumării.

Ba mai mult, în cadrul audierii în instanța de judecată, medicului legist al Centrului de Medicină Legală, Ivan Zuza, a menționat că oasele la naștere nu pot fi traumatate în așa mod și totodată menționează că nu poate fi cauzată o fractură la craniu imediat după naștere, deoarece oasele craniului sunt foarte moi (cartilaginoase), încât în cazul aplicării unei pălituri cu palma mâinii peste capul pruncului, am avea o plagă și nu o fractură directă a craniului, așa cum se menționează în raportul de expertiză medico-legală nr.172.

Cu referire la cel de-al doilea capăt de acuzare, din actul de învinuire, cu privire la omorârea pruncului prin înec în vasul cu apă, acțiune care s-ar fi petrecut în perioada de timp cuprinsă între anii 2010-2011, aflându-se la domiciliul cet. Burduja Tatiana, situat în xxxxx, recurentul menționează că și în acest caz inculpata Burduja Natalia, nu se face vinovată de moartea pruncului, care de altfel s-a născut mort, deoarece nu a fost confirmat prin declarațiile martorilor audiați la cauza penală dată.

Recurentul consideră că ambele capete de acuzare sunt nefondate, bazate pe probe indirecte și neclare, învinuire ce nu a fost probată și susținută prin probe pertinente, concludente, veridice și complexe, care ar da dreptul instanței de apel să emită o hotărâre legală și întemeiată.

Nevinovăția inculpatei Burduja Natalia se mai demonstrează prin următoarele mijloace de probă și anume, declarațiile martorului Burduja Alexandru, Burduja Virginia și ale martorului David Alexandru, care în calitate de primar al s. Floreni r-1 Anenii Noi, a declarat că pe inculpați îi cunoaște ca consăteni cumsecade, careva plângeri sau informații pe marginea acestor cazuri privind moartea pruncilor, nu a auzit.

Prin urmare, considerăm că acuzarea, nu a adus suficiente probe în susținerea învinuirii și a prezentat instanței o listă de martori care au depus declarații mincinoase, indirecte, auzite din alte vorbe și contradictorii între ele, care urmează a fi apreciate critic de către completul de judecată care examinează prezenta cauză penală.

Totodată, instanța de apel, urma să aprecieze critic declarațiile făcute în instanța de judecată de către martorii Gonciariuc Mihail, Verdeș Nicolae și Verdeș Violeta, care de fapt sunt vecinii inculpaților din s. Floreni r-1 Anenii Noi și care sunt în conflict cu inculpații, fiind direct interesați în vederea izolării inculpaților, fiind solicitați să susțină învinuirea acuzatorului de stat, care de fapt au dat declarații indirecte, ce au fost relatate din aprecierile și povestirile unei alte persoane, și anume a martorului Verdeș Ludmila.

Declarațiile martorului Verdeș Ludmila, date la faza de urmărire penală, urmează a fi apreciate critic și nu pot fi luate la baza aprecierii circumstanțelor și susținerii învinuirii înaintate și nici la emiterea și motivarea sentinței judecătorești, deoarece aceasta nu a fost

audiată în cadrul ședințelor de judecată, pentru a da declarații și a răspunde la întrebările participanților la proces, fiind plecată peste hotare.

Mai mult ca atât, instanța de apel nu putea să dea apreciere declarațiilor martorilor Verdeș Nicolae, Verdeș Violeta și Burduia Tatiana, cu referire la alte cazuri de naștere a inculpatei Burduia Natalia, unde din spusele lor ar fi existat presupuse tentative de omor al nou născuților din partea inculpaților, declarații care nu au fost probate cu probe pertinente și concludente, și care au fost relatate în baza propriilor aprecieri incorecte, care nu corespund realității.

Drept urmare a celor relatate mai sus, apărarea conchide că sentința de condamnare poate fi bazată doar pe probe care au fost cercetate direct, multilateral, complet și obiectiv în cadrul ședinței de judecată.

Potrivit prevederilor art.101 alin.(1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată era obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

7. Asupra recursurilor declarate, procurorul a depus referință prin care solicită declararea acestora ca fiind inadmisibile, deoarece argumentele acestora sunt neîntemeiate și nu sunt prescrise erorilor de drept prevăzute la art.427 alin.(1) Cod de procedură penală.

8. Judecând recursurile ordinare declarate, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia, că acestea urmează a fi respinse, ca inadmisibile, iar în vederea susținerii acestei statuări se expun următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, fără citarea părților, este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Având în vedere că în cauza dată sunt declarate două cereri de recurs, în care recurenții invocă argumente similare, instanța de recurs se va expune în cumul asupra soluției adoptate.

Lecturând textul recursurilor declarate, instanța de apel constată că recurenții, deși invocă drept temeiuri de casare a deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct.6) și 8) Cod de procedură penală, în esență, mai mult își motivează recursurile declarate sub aspectul modalității de apreciere a probelor de către instanța de apel, indicând că aceasta greșit a ajuns la concluzia că a fost confirmată pe deplin vinovăția inculpaților Bobeica Ivan și Burduja Natalia, în săvârșirea infracțiunilor incriminate.

Așadar, cercetând decizia contestată sub aspectul invocat de către recurenți, Colegiul penal lărgit menționează că instanța de apel la judecarea cererilor de apel a respectat prevederile art.414 Cod de procedură penală, a supus cercetării toate probele administrate, conducându-se de dispozițiile art.101 Cod de procedură penală, ajungând corect la concluzia că starea de fapt reținută în sarcina inculpaților de către prima instanță este pe deplin demonstrată de întreg ansamblu de probe administrat la dosar.

În continuare, referitor la argumentele recurenților precum că instanțele de fond au dat o apreciere eronată probelor administrate, adoptând soluții de condamnare, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel corect a punctat asupra faptului că vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii de omor a fost demonstrată pe deplin prin declarațiile martorilor audiați la caz, cât și prin probele materiale anexate la materialele dosarului.

Astfel, Colegiul penal lărgit susține aprecierile instanței de apel, și este solidar cu soluția adoptată pe marginea apelurilor declarate.

Instanța de apel corect a concluzionat că în cauza dată urmează a fi exclusă din învinuire agravanta „*de două persoane*” prevăzută la lit. i) alin.(2) art.427 Cod penal, or, în cazul dat nu există coautorat, deoarece Burduja Natalia a acționat în calitate de organizator, iar Bobeica Ivan a acționat ca autor.

Tot aici, se punctează că instanța de apel corect a indicat că noțiunea „de două sau mai multe persoane” în sensul consemnat la art. 145 alin. (2) lit. i) Cod penal, presupune pluralitatea de făptuitori. Acești făptuitori trebuie să aibă calitatea de autori mijlociți (mediați) sau de autori nemijlociți (imediati) ai infracțiunii. Un singur autor al infracțiunii, alături de o persoană care numai contribuie la săvârșirea infracțiunii în calitate de organizator, instigator sau complice, nu este suficient pentru a opera circumstanța agravantă prevăzută la art.145 alin.(2) lit. i) Cod penal.

Așadar, Colegiul penal lărgit constată că aprecierile instanței de apel referitor la excluderea agravantei „de două sau mai multe persoane” sunt întemeiate, iar inculpații au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute la art.145 alin.(2) lit. a) și e) Cod penal, specificând calitatea de organizator a lui Burduja Natalia, prevăzută la art.42 alin. (3) Cod penal.

În continuare, Colegiul penal lărgit consideră ca fiind neîntemeiate argumentele recurenților, referitor la faptul că instanțele de fond greșit au constatat că vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii incriminate a fost demonstrată. Drept urmare, recursurile ordinare just sunt pasibile de a fi respinse, deoarece starea de fapt reținută de către instanța de apel este confirmată atât prin declarațiile martorilor audiați la caz, cât și prin restul probelor administrate de către organul de urmărire penală și cercetate de către prima instanță și verificate de către instanța de apel.

Prin urmare, la capitolul dat, Colegiul penal lărgit amintește că reaprecierea probelor nu poate fi invocată de către recurenți la etapa judecării recursului ordinar, deoarece instanța de recurs nu poate da o nouă aprecierile probelor, ea doar verifică numai chestiunile de drept, iar sarcina aprecierii probelor este pusă pe seama instanțelor de fond, din care motiv toate argumentele invocate de recurenți în acest sens, sunt respinse, ca fiind neîntemeiate.

Colegiul penal lărgit, conchide că, instanța de apel corect a încadrat juridic fapta comisă de inculpații Bobeica Ivan și Burduja Natalia, fiind prezente în acțiunile acestora toate elementele componenței de infracțiune prevăzute la art.145 Cod penal.

Referitor la argumentele inculpaților privind nemotivarea deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit le respinge ca fiind neîntemeiate, deoarece instanța de apel în conținutul deciziei a dat răspuns la toate motivele invocate în apelurile declarate.

Totodată, Colegiul penal lărgit apreciază că decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în sensul că argumentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare conformă rigorilor și exigențelor din art.6 CEDO.

În același context, Colegiul penal menționează, că deși art.6 § 1 al Convenției obligă instanțele judecătorești să-și motiveze hotărârile, însă Curtea a specificat că acest lucru nu impune un răspuns detaliat la fiecare argument invocat de parte (Van de Hurk v. the Netherlands). Modul în care se aplică obligația de a motiva hotărârile judecătorești poate varia în funcție de natura acestora și trebuie apreciat în lumina circumstanțelor cauzei (Hiro Balani v. Spain).

În opinia instanței de recurs, instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate și a adoptat o hotărâre legală, întemeiată și motivată, argumente fundamentate în fapt și în drept, prezentate în hotărârea atacată, astfel respectându-se prevederile art.414 alin.(1), (5) și 417 alin.(8) Cod de procedură penală, din care motiv nu și-a găsit confirmarea temeiul de casare invocat și anume cel al pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală.

Cu referire la argumentele recurenților privind concordanța între probele administrate și declarațiile martorilor depuse pe parcursul judecării cauzei, Colegiul penal lărgit indică că în cauza penală dată, există o concordanță deplină între probele administrate și situația de fapt stabilită de instanța de apel cu privire la cele comise de inculpații Bobeico Ivan și Burduja Natalia, nefiind identificată de instanța de recurs vreo probă a cărei existență sau inexistență să fi fost în mod eronat reținută sau neglijată de către instanțele de fond sau al cărei conținut să fi redat contrar situațiilor cu conținut evident sau cu posibilitate de controversă.

Totodată, Colegiul penal lărgit remarcă că argumentele expuse de recurenți în cererile de recurs au fost invocate și în instanța de apel, la care aceasta a dat răspuns deplin, motivându-și soluția adoptată, aprecieri care sunt considerate ca fiind întemeiate.

Colegiul penal lărgit concluzionează că este declarativă afirmația despre lipsa în actul de învinuire a concordanței cu rigorile art.7 Cod de procedură penală, inculpaților fiindu-le absolut clar și detaliat descrise faptele incriminate. În fapt, recurentul nici nu a descris în ce constă imprecizia și neclaritatea învinuirii.

Mai mult, din procesele-verbale și hotărârile adoptate, se deduce că dosarul penal a fost examinat și soluționat strict în limitele învinuirii înaintate, pentru comiterea a două episoade de omor, săvârșite în mod distinct.

Declarativ s-a invocat și neglijarea de către instanțe a prevederilor art.24 și 26 Cod de procedură penală și nerespectarea jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului. Or, nu este dezvăluit în recursurile ordinare declarate de apărare, în ce mod și

prin ce anume s-ar fi manifestat instanțele în favoarea acuzării sau altei părți în dosar și că nu ar fi exprimat alte interese decât interesele legii.

În concluzie, Colegiul penal lărgit concluzionează că, în urma verificării deciziei contestate, inclusiv în raport cu prevederile art.424 alin. (2) Cod de procedură penală, nu s-a identificat existența erorilor menționate în recursurile ordinare declarate, sau a unor alte motive, care analizate din oficiu, să facă pasibilă de casare decizia recurată.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide că în speța supusă judecării nu s-au constatat temeiuri legale pentru admiterea recursurilor ordinare declarate, impunându-se soluția de respingere a acestora, ca inadmisibile, cu menținerea deciziei instanței de apel.

9. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de către avocatul Roșca Nicolae în numele inculpatului Bobeica Ivan și avocatul Răileanu Petru în numele inculpatei Burduja Natalia împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017, în cauza penală privindu-i pe ***Bobeica Ivan xxxx*** și ***Burduja Natalia xxxxx***, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 28 iunie 2018.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Țurcan Anatolie

Alerguș Constantin

Timofti Vladimir

Boico Victor